

Керівник закладу освіти _____

Заступник керівника _____

Луцький район
Луцька міська територіальна громада
Департамент освіти Луцької міської ради
Центр професійного розвитку педагогічних працівників
Луцької міської ради
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Комунальний заклад
«Луцька спеціалізована загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №5
Луцької міської ради»

Розмовна англійська мова за зображеннями

Методичні рекомендації

кандидат педагогічних наук, доцент
Дурманенко Оксана Леонідівна
вчитель Мельник Вікторія Олександрівна

Луцьк, 2021

Дурманенко О. Л. Мельник В. О. Розмовна англійська мова за зображеннями. Методичні рекомендації. Луцьк, 2021. – 43 с.

Основною метою навчання іноземної мови в школі є розвиток комунікативної компетенції учнів, а саме вміння використовувати іноземну мову як інструмент у діалозі культур і цивілізацій сучасного світу. Досягнення цієї мети передбачає взаємопов'язаний комунікативний та соціокультурний розвиток учнів засобами іноземної мови для їх підготовки до міжкультурного спілкування в різних сферах життєдіяльності: особистісній, професійній, освітній, публічній.

Методичні рекомендації можуть бути використані під час організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти, для підвищення кваліфікації вчителів, у закладах вищої педагогічної освіти, у системі післядипломної освіти педагогів.

Рецензенти:

Гончарук О.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії і методики початкової освіти

Хом'як А.П. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики

*Рекомендовано науково-методичною радою
Факультету педагогічної освіти та соціальної роботи
Волинського національного університету
імені Лесі Українки
(протокол №3 від 18 листопада 2021 року)*

*Схвалено та рекомендовано до друку
методичною радою Луцької СЗОШ №5
(протокол №3 від 10 грудня 2021 року)*

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО	4
1. Використання наочності як засіб формування мовленнєвої активності у процесі навчання англійської мови дітей старшого дошкільного віку.....	7
2. Навчання читання учнів молодшої школи з використанням наочності.....	12
3. Особливості навчання іноземної мови в середній і старшій школі.....	16
4. Комплекс вправ для формування лексичної компетентності.....	20
5. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	43

ВСТУПНЕ СЛОВО

Методика викладання англійської мови це наука, яка постійно знаходиться у пошуку найбільш ефективного способу навчання людини мові. У сучасному світі англійська мова є мовою міжнародного спілкування, а існуючий попит на якісні послуги з навчання цій мові вимагає стрімкого розвитку методики викладання. Кожного року створюються нові підручники, розробляються нові методики викладання, проводяться чисельні дослідження для винайдення найкращого способу навчання мові.

Згідно з освітньою реформою, однією з ключових компетентностей є володіння іноземною мовою. Тобто іноземна мова є не основним об'єктом вивчення, натомість незамінним засобом комунікації. Саме тому так важливо – підтримувати рівень викладання іноземних мов у навчальних закладах на належному рівні. Оволодіння учнями вміннями іншомовного спілкування передбачає формування у них достатнього рівня комунікативної компетенції, зміст якої включає: 1) мовну компетенцію; 2) мовленнєву компетенцію; 3) соціокультурну та соціолінгвістичну компетенції; 4) дискурсивну компетенцію; 5) стратегічну компетенцію.

Проблема мовленнєвого спілкування привертала увагу багатьох видатних науковців: М.М.Бахтіна, Н.Н. Хомського. Теорію мовленнєвої діяльності розвивали О.М.Леонтьєв, І.О.Зимня, Т.В.Рядова. Проблеми вивчення мови у процесі мовленнєвої діяльності, з урахуванням процесів, які відбуваються при слуханні та говорінні, змісту ролі учасників мовленнєвого акту досліджено у працях І.А.Бодуена де Куртене, Ф.І.Буслаєва, Г.Є.Пассова, О.О.Бодальова, В.О.Кан-Калика, О.В.Киричука, Н.В.Кузьміної, В.О.Сластьоніна, В.А.Семіченко, В.В.Полторацької, Т.І.Панько, О.О.Потебні, В.М.Русанівського, А.А.Шахматова, Е.Ю.Сосенко, Є.М.Степанової, Л.П.Федоренко, С.Я.Ярмоленко, І.П.Ящука, Дж.Керолла, В.Літлвуда, С.Савіньйона [16; 150].

В нашій країні відкривається все більше й більше ліцеїв, гімназій, де іноземна мова займає пріоритетне місце в учбовому процесі. З'являється все більше й

більше загальноосвітніх шкіл, в учбовий план яких вводиться іноземна мова з першого класу. В багатьох закладах дошкільної освіти та приватних школах програма передбачає обов'язкове вивчення іноземної мови. Як відомо, основною метою навчання іноземної мови в школі є розвиток комунікативної компетенції учнів, а саме вміння використовувати іноземну мову як інструмент у діалозі культур і цивілізацій сучасного світу. Досягнення цієї мети передбачає взаємопов'язаний комунікативний та соціокультурний розвиток учнів засобами іноземної мови для їх підготовки до міжкультурного спілкування в різних сферах життєдіяльності: особистісній, професійній, освітній, публічній. Це означає, що використання іноземної мови в соціальному контексті потребує від учнів не тільки знання іноземної мови, а й уміння орієнтуватися та бути відкритим до нового культурного досвіду, тобто бути справжнім користувачем мови.

Навчити читати - одне з основних завдань шкільного курсу навчання іноземної мови. У ході навчального процесу розвиток уміння читати іншомовні тексти сприятимуть розвитку інтелектуальних, мовленнєвих та пізнавальних здібностей учнів. У світлі вищесказаного необхідно зазначити, щоб техніка читання розвивалась на підготовленому ґрунті і створювались міцні навички, учневі треба вміти розчленовувати слова на звуки, склади, асоціювати окремі букви, буквосполучення, склади з відповідними звуками, звукосполученнями, а це потребує графічних образів іншомовних слів, на цьому початковому етапі доцільно використовувати у навчанні читання – наочність [2; 24].

Наочність - один із принципів навчання, що передбачає вивчення матеріалу на основі живого й безпосереднього сприймання учнями явищ, процесів, засобів дії або їхніх зображень, які вивчаються. Наочність підвищує інтерес і увагу учнів, сприяє глибокому розумінню, ґрунтовному осмисленню та міцному засвоєнню матеріалу, що вивчається.

Необхідність дотримання цього принципу зумовлена конкретно-образним характером мислення дітей дошкільного віку. Цей принцип передбачає спеціально організований показ наочного матеріалу для надання допомоги дошкільникам у розумінні і засвоєнні навчального матеріалу [1; 20].

На сучасному етапі розвитку школи ще актуальнішим стає питання про підвищення ефективності навчання іноземного мовлення, зокрема в початковій, середній та старшій школі. Один із шляхів оптимізації навчального процесу - активне використання наочності на уроках англійської мови. На нашу думку, теоретичні та практичні аспекти цього питання ще недостатньо висвітлено в методичній літературі й потребують подальшого вдосконалення.

У сучасних соціально-економічних умовах дедалі більшого значення набуває досконале володіння іноземною мовою. Вивченню мов відводиться все більше програмного навчального часу не лише в школах і закладах вищої освіти, а й у закладах дошкільної освіти.

1. Використання наочності як засіб формування мовленнєвої активності у процесі навчання англійської мови дітей старшого дошкільного віку.

Мова як соціальний засіб збереження та передачі інформації відіграє важливу роль у гуманізації сучасного навчання. Концепція дошкільного виховання передбачає комплексне вирішення питань розвитку дітей, серед яких важливе місце має зайняти навчання дошкільників іноземних мов. Раннє оволодіння іноземною мовою (у дошкільному віці), на думку багатьох дослідників (Н.Басова, М.Безруких, В.Бухбіндер, І.Вронська, Н.Гальскова, Г.Рогова), є найбільш сензитивним. У цьому контексті саме опанування іноземної мови розглядається як одна з умов підвищення якості мовленнєвої активності дітей. Особливо це стосується навчання дітей старшого дошкільного віку. Навчання іноземної мови в закладах дошкільної освіти має на меті формування елементарних навичок усного мовлення на основі засвоєння лінгвістичного матеріалу та сприяння загальному розумовому розвитку дошкільників. Відомо, що на кінець дошкільного віку в дітей завершується процес фонематичного сприймання, з'являється усвідомлення звукової сторони рідної мови. Діти старшого дошкільного віку активно грають зі звуками, словами, римують їх – у дітей формується лінгвістичне ставлення до слова [3, 96].

Поряд із цим проблема формування в дітей старшого дошкільного віку мовленнєвої активності саме на заняттях з іноземної мови, на наш погляд, вивчена недостатньо, потребує додаткового дослідження та подальшого аналізу. Отже, навчання дітей старшого дошкільного віку іноземної мови має призвести не тільки до практичного опанування певною мовою, але й сприяти розвитку рідного мовлення, мислення, пам'яті, уваги. Крім того, заняття з іноземної мови мають сприяти морально-естетичному розвитку дошкільників.

Коли дитина сприймає матеріал, слухає та спостерігає за тим, хто говорить цією мовою, вона набуває необхідних навичок та вмінь усного мовлення, що є основною метою навчання дітей дошкільного віку іноземної мови.

Завдяки використанню наочності створюються умови для кращого розуміння лінгвістичного матеріалу та його активного застосування. Наголосимо на тому,

що картинна наочність займає провідне місце серед інших засобів зорової наочності у процесі навчання дошкільників іноземної мови. А.Близнюк пояснює це простотою виготовлення та легкістю включення в навчальний процес, можливістю використання найбільш доцільних засобів відображення ситуації, урахуванням конкретного навчального завдання з використанням зображувального матеріалу.

Доцільність використання наочності у процесі навчання дітей дошкільного віку іноземної мови визнається всіма теоретиками та практиками, що досліджують дану проблему. Адже дитина набагато швидше засвоює іншомовну лексичну одиницю, якщо вона пов'язана з конкретним образом, дією. Яскраві, кольорові предмети, іграшки надовго залишаються в пам'яті дитини, бо в неї більш розвинена образна пам'ять, ніж словесно-логічна, що, в свою чергу, сприяє кращому запам'ятовуванню назв таких предметів іноземною мовою [15; 280].

Крім іграшок та предметів оточуючого середовища, як наочні посібники використовуються картинки, малюнки, альбоми, репродукції, макети, лото, діафільми, комп'ютерні програми. Слід зазначити, що кожен вид названої наочності має певні позитивні сторони та недоліки. Практика навчання дітей старшого дошкільного віку іноземної (англійської) мови визначає предметні, сюжетні та тематичні картини як найбільш доступні та поширені наочні посібники. Але останнім часом, з розвитком сучасних освітніх технологій дуже часто у процесі навчання дітей старшого дошкільного віку іноземної мови використовуються комп'ютерні програми. Перший досвід використання таких програм у процесі навчання іноземної мови показав наявність у дітей стійкого інтересу до здійснення дій з комп'ютером, до вивчення іноземної мови. Навіть те, що дитина працює з англійською клавіатурою, з певними командами англійською мовою сприяє ефективному засвоєнню певного об'єму лексико-граматичних структур спеціального та побутового значення, значно підвищує мовленнєву активність дошкільників, їх мовленнєву культуру в цілому.

Також з метою активізації мовленнєвої діяльності дошкільників на заняттях з іноземної мови використовуються “живі картинки”, тобто це безпосередньо діти,

які відтворюють певну ситуацію відповідно до поставленого завдання. Частіше така робота проводиться у формі театралізованої гри. На запитання педагога відповідають лише діти, що є глядачами.

Навчання дітей старшого дошкільного віку іноземної (англійської) мови потребує максимального використання наочності. Але демонстрація завеликої кількості наочних посібників утомлює дитину, що може значно знизити ефективність опанування нею лінгвістичного матеріалу. Тому тільки використання різноманітних методичних прийомів навчання разом із використанням наочних посібників та чергування різних форм та видів роботи з дітьми призведе до формування мовленнєвої активності дошкільників [4; 7].

На прикладі двох занять продемонструємо вплив наочних посібників на підвищення рівня мовленнєвої активності дітей старшого дошкільного віку та їх інтересу до вивчення іноземної (англійської) мови.

Приклад 1. Тема: «Кольори». Підтема: «Команди».

Вікова група: старша. Рік навчання: перший.

Цілі заняття: ввести та організувати первинне тренування у вимовлянні нових лексичних одиниць за темою “Кольори”; тренувати дітей у правильній артикуляції нових лексичних одиниць; виховувати інтерес до вивчення іноземної мови.

Лінгвістичний матеріал: red, yellow, green, blue.

Дидактичний матеріал: наочний: велика палітра (з паперу та натуральна), пензель (натуральний), різнокольорові круги з паперу. Роздавальний матеріал: індивідуальні палітри з паперу, паперові різнокольорові круги.

Хід заняття: Вихователь вітає дітей. Діти вітають вихователя (тренування в промовлянні привітання: How do you do? I am glad to see you!).

Після привітання педагог проводить фонетичну зарядку, тренує в артикуляції звуків: [r, g, b, d, l, i:]. Далі розповідає дітям, що в нього є старий знайомий художник, який дуже любить малювати. Для нього малювання – це життя. Він малює фарбами, які роблять його самотнє життя веселішим. Але зараз художник у журбі, бо загубив свої найулюбленіші фарби жовтого, блакитного, червоного та

зеленого кольорів. Без цих кольорів він уже не зможе оживити свої картини. Отже, вихователь пропонує дітям допомогти своєму знайомому художникові знайти та повернути йому загублені фарби. Педагог показує дітям червону фарбу (паперовий червоний круг), називає колір англійською мовою (red). Далі організує хорове та індивідуальне промовляння цієї лексичної одиниці. Після цього вихователь прикріплює цю фарбу до себе на паперову палітру та пропонує дітям зробити те ж саме зі своїми фарбами та палітрами. За вищезазначеною схемою організується введення та первинне тренування у промовлянні нових лексичних одиниць за темою «Кольори». Далі педагог хвалить дітей за допомогу та добрі знання, бо раптом у групі з'являється натуральна палітра з пензлем. Педагог радіє разом з дітьми, бо тепер художник знову зможе малювати та дарувати всім гарні та яскраві картини [14; 31].

У процесі промовляння вихователь слідкує за артикуляцією дітей та в разі необхідності вчасно вносить свої корективи. Також педагог час від часу дає дітям установку на осанку. Потім вихователь пропонує дітям трохи розім'ятися.

Рухлива гра «Веселі м'ячики»: педагог кожній дитині прикріплює на одяг колір, назву якого діти вивчали. Обертає дітей на різнокольорові м'ячики та пропонує пограти. Дає команду «Jump!» – діти повинні стрибати. Після команди «Stop!» діти зупиняються. Тож діти уважно слухають правила гри та виконують команди вихователя. Педагог хвалить дітей за правильне та своєчасне виконання його команд, а також увагу.

Підбиття підсумків заняття.

Приклад 2. Тема: «Іграшки та тварини». Підтема: «Рахунок», «Будьмо ввічливими!».

Вікова група: старша. Рік навчання: перший.

Цілі заняття: організувати тренування у вимовлянні вже знайомих лексичних одиниць за темою «Іграшки та тварини», «Рахунок» та вже знайомих граматичних структур: «Give me a...», «Good-bye!», «Yes», «No»; увести та організувати первинне тренування у вимовлянні нових лексико-граматичних

структур за темою «Будьмо ввічливими!»; розвивати фонематичний слух; виховувати інтерес до вивчення іноземної мови.

Лінгвістичний матеріал: Please! Thank you!

Дидактичний матеріал: наочний: м'які іграшки (кіт, собака, ведмідь, заєць, кінь, півень, птиця, порося, риба, каченя, курка та ін. – вже знайомі дітям). Роздавальний матеріал: індивідуальні «грошові» набори з паперу (для гри «Магазин іграшок»), маски kota та птахів (за кількістю дітей).

Хід заняття: Вихователь вітає дітей. Діти вітають вихователя (тренування в промовлянні привітання: How do you do? I am glad to see you!).

Після привітання педагог проводить фонетичну зарядку, тренує в артикуляції звуків: [k, h, g, f, v, s, z]. Далі педагог говорить, що сьогодні кожен з дітей матиме можливість отримати ту іграшку, яка йому найбільш подобається. Але для цього дітям потрібно завітати до спеціального магазину іграшок у якості покупців. Педагог бере на себе роль продавця та зауважує на тому, що в цьому магазині і продавець, і покупець можуть розмовляти лише англійською мовою. Вихователь вказує на «вітрину» – розмаїття іграшок на будь-який смак та пропонує пригадати, як ці іграшки називаються англійською мовою (хорове та індивідуальне промовляння лексичних одиниць). Далі вихователь роздає штучні «гаманці» з «грошиками» та пояснює правила гри. Коли покупець заходить до магазину, перш за все він має привітатися із продавцем. Далі продавець запитує «Would you like something to buy?» (на пасивне сприйняття) – Ви щось хочете купити? Діти мають відповісти «Yes» – Так. Далі покупець повинен попросити ту іграшку, яка йому сподобалася «Give me a cat, please!» – Дайте мені kota, будь ласка. Вихователь звертає увагу дітей на ввічливі слова, які ті обов'язково повинні сказати. Потім продавець називає ціну іграшки «It costs 3 coins» (на пасивне сприйняття) – це коштує (наприклад) 3 копійки (монетки). Отже, покупець повинен розрахуватися із продавцем, полічивши свої гроші вголос. Зробивши покупки, покупець прощається із продавцем «Good-bye!». Після пояснення правил починається гра, у процесі якої вихователь коригує індивідуально артикуляцію лексико-граматичних структур.

Після гри педагог пропонує пограти у гру «Вгадай, що в мене є!». Для цього діти повинні сховати ті іграшки, які вони придбали в магазині, за свої спини. Вихователь підходить до кожної дитини та намагається вгадати, яку саме іграшку сховала дитина, називаючи її англійською мовою. У разі правильної здогадки дитина відповідає «Yes». У разі хибної – «No». Після пояснення правил починається гра.

Рухлива гра «Cat and birds»: вихователь пропонує обрати кота за допомогою вже знайомого римування. На кота одягається маска. Інші діти виконують роль птахів (маски птахів за кількістю дітей). За командою вихователя «Cat, sleep!» (Кіт, спи!) – кіт засинає (заплющує очі). У цей час птахам подається команда «Birds, fly!» (Птахи, летіть!). Діти, які виконують роль птахів, роблять рухи, нібито літають. За командою вихователя «Cat, wake up!» (Кіт, прокинься!) – кіт «прокидається» та починає ловити птахів, які розлітаються в різні боки. Після чого підбиваються підсумки заняття [13; 19].

Як бачимо з наведених прикладів занять, презентація нового лінгвістичного матеріалу була цікаво організованою саме завдяки використанню яскравої наочності, а також тісному взаємозв'язку з попереднім лексико-граматичним матеріалом та мовленнєвими кліше, зміст яких діти як цілком розуміють, так і сприймають пасивно.

Формування в дітей старшого дошкільного віку мовленнєвої активності на заняттях з іноземної (англійської) мови буде здійснюватися набагато ефективніше за умови максимального використання різноманітної наочності в тісному сполученні з різними формами, режимами, методами та прийомами навчання, стимулювання інтересу до вивчення іноземної мови в цілому.

2. Навчання читання учнів молодшої школи з використанням наочності.

У процесі організації навчання техніки читання англійською мовою на першому році навчання в школі учитель повинен досягти такої кінцевої мети: сформувати в учнів навички встановлення буквено-звукових відповідностей (на рівні букви й буквосполучення), виробити вміння додержувати правил читання

(на рівні слова), прогнозувати мовний матеріал (на рівні словосполучення й речення), членувати речення на синтагми, сформувати інтонаційні навички читання речень і групи речень, що містять мовний матеріал, засвоєний в усному мовленні [5; 32].

Під час формування навичок техніки читання учні можуть зіткнутися з низкою труднощів, що пов'язані з особливостями графічної системи англійської мови на рівні букви, буквосполучення й слова, та граматичної системи – на рівні словосполучення й речення. Труднощі техніки читання, пов'язані з особливостями графічної та граматичної систем англійської мови, зумовлюються дидактико-методичним характером подання матеріалу. До таких чинників, що спричиняють труднощі, ми віднесли: відсутність на уроках англійської мови графічної наочності, призначеної для навчання техніки читання: скорочення часу класної роботи, спрямованої на формування цієї складної навички; використання одноманітних вправ для цього; швидкий перехід від читання вголос до читання мовчки; недосконалі методи навчання; невідповідність їх віковим особливостям учнів або рівню підготовки школярів [12; 41].

Доцільність використання наочності при навчанні читання на уроках іноземної мови у початковій школі полягає у тому, що, по-перше, є джерелом підвищення мотивації навчання учнів, оскільки урізноманітнює заняття, робить його яскравішим, жвавішим і цікавішим, по-друге, активізує увагу учнів, збагачує й розширює їх чуттєвий досвід, розвиває спостережливість, уміння виділяти головне й другорядне, сприяє систематизації, семантизації та кращому засвоєнню навчального матеріалу. Це зумовлюється тим, що засоби наочності активізують велику кількість аналізаторів, завдяки чому формування відповідного поняття в учнів відбувається легше й швидше, а процес навчання стає доступнішим.

Так, під час засвоєння алфавіту, коли закладаються початкові навички встановлення графемно-фонемних відповідностей і коректного використання правил читання, від рівня сформованості яких залежить ефективність подальшої співпраці учасників навчального процесу, використовуються піктографічна, зображально-графічна та схематично-модельна наочність для вироблення

уявлення про графічний образ букви, буквосполучення й слова; картинна, картинно-динамічна та об'ємна наочність – для семантизації лексичних одиниць; (відео) звукова – для формування навичок вживання словесного й фразового наголосу та досягнення чистоти звуку. Опосередкована наочність потрібна на кінцевому етапі формування навички, коли учні здатні, спираючись на чуттєво-наочний узагальнений образ предметів і явищ, сформувавши уявлення про нові предмети і явища. Мається на увазі, що під час роботи з наочною увагою учнів повинна, передусім, зосереджуватися на навчальному завданні, а не на змісті малюнка. Малюнок у цьому випадку не сприяє розширенню враження або чуттєвого досвіду. Його мета, по-перше, пробудити в учнів інтерес до того, що міститься в текстовому матеріалі, який супроводжується малюнком, а по-друге, конкретизувати предмет та прискорити процес семантизації. На практиці часто буває навпаки: учні безпосередньо розглядають яскравий малюнок і опосередковано текстовий матеріал, який міститься під (над) малюнком, тобто увага школярів зосереджується на другорядному. Це пояснюється тим, що увага учнів молодшого шкільного віку, хоч і має мимовільний характер, але є нестійкою. Чим багатший і яскравіший зміст ілюстративної частини графічної наочності, тим важче вчителю втримати увагу учнів на її графічній частині.

Учитель повинен спочатку переглянути список слів, які учням доведеться читати, і виділити слова, які можуть бути важкими для читання; над цими словами треба провести попередню роботу і лише потім читати список у цілому. В процесі читання слід відмічати слова, прочитані з певними труднощами, щоб додатково опрацювати їх. Слід також добиватися швидкого темпу читання. Якщо при першому виконанні вправ це викликає певні труднощі, треба прочитати її декілька разів. Вправи, подані в підручнику, не забезпечують достатнього тренування. Справа в тому, що вони не можуть відбити тих специфічних завдань, які виникають перед даним класом чи окремими групами учнів. Крім того, цінність цих вправ зменшується при повторному їх використанні, бо в дію вступають такі сторонні фактори, як механічні асоціації, що зв'язують звучання слова з його місцем у стовпчику, з сусідніми словами [13, с.81]. Тому як доповнення до

підручника учителеві слід використовувати деякі додаткові вправи. Така організація роботи забезпечує своєчасне поєднання елементів теорії з практичними вправами. У підручнику ми знаходимо різні вправи на читання слів з буквосполученнями. В зв'язку з цим виникає питання, як треба використовувати їх [7; 44].

Розглянемо, наприклад, таку вправу, яка важко дається учням – читання стовпчиків слів, в яких повторюється одна і та сама буква, що передає один і той же звук. Приступаючи до читання слів, учень вже знає, як читається певна буква в поданому стовпчику. Таким чином, ослаблюється увага учнів до питання, як і чому саме так читається ця буква, а це в свою чергу може привести до механічного читання. Тому не можна обмежуватись лише читанням цих слів, треба привернути увагу учнів до деяких фактів за допомогою запитань або окремих завдань.

Можна рекомендувати і таке завдання. Вчитель пропонує закрити стовпчик прочитаних слів аркушем паперу і каже: «Серед прочитаних слів було слово ...» На основі аналізу різних труднощів, що виникають у процесі навчання читання, учитель відбирає матеріал, який потребує додаткового опрацювання – це окремі слова або буквосполучення. Учитель фіксує цей матеріал на окремих картках, за допомогою яких і організується тренування. Тут ми можемо рекомендувати такі види роботи:

1. Учитель показує учням картки одну за одною. Учень, названий учителем, читає написане слово або буквосполучення. Клас хором повторює. Іноді вчитель вимагає сказати відповідне правило.
2. Учитель кладе картки на стіл. Викликаний учень підходить до стола, бере одну з карток, показує її класові і читає. Клас повторює слово хором.
3. Учитель роздає картки учням. Потім кожний з них (по черзі) показує слово класові і читає його.
4. Учитель показує картку з певним буквосполученням, учні пишуть у зошитах відповідні значки фонетичної транскрипції.
5. Учитель показує буквосполучення, учні пригадують слова з цим буквосполученням.

Такі вправи не повинні забирати багато часу, але їх треба часто повторювати. Вони є дійовим способом закріплення в пам'яті буквено-звукових зв'язків.

Коли учень уже ознайомився з певним правилом, треба організувати подальшу роботу з ним. Нерідко вона зводиться до відтворення учнем, на вимогу учителя, правила з наступним наведенням кількох прикладів. Проти такого прийому контролю не можна заперечувати, якщо це один з видів. Але якщо вивчення правила і запам'ятання його стають самоціллю, треба рішуче заперечувати проти такої практики [8, 53].

Пристаючи до читання тексту або вправи, учитель виписує на дошці важкі для учнів слова. Над цими словами йде попередня робота, яка включає і пригадування відповідного правила. Після цього читається текст. Отже, попереднє пригадування правила має безпосередній зв'язок з розв'язуванням практичного завдання, тобто читання тексту, теорія органічно переплітається з практичною мовною діяльністю.

Важливо підкреслити, що таким прийомом роботи учитель не тільки розвиває в учнів практичні навички, а й досягає кращого запам'ятовування формулювання правила, бо його фіксація в пам'яті підкріплюється тією практичною діяльністю, в якій бере участь учень.

3. Особливості навчання іноземної мови в середній і старшій школі.

В середній школі навчання характеризується використанням прийомів навчання, які активізують розумово-мовленнєву діяльність учнів, їх активність у виконанні завдань. Учні найбільше приваблюють завдання, що вимагають самостійності, вміння комбінувати матеріал в залежності від потреб мовленнєвої ситуації. Вправи на імітацію та механічне запам'ятовування відступають на другий план. Середній етап є вирішальним у створенні комунікативної основи володіння іноземною мовою. Велика увага приділяється тут розвитку

непідготовленого мовлення. На середньому ступені значно збільшується питома вага домашньої самостійної роботи.

Серед засобів навчання, які використовуються на цьому ступені, можна назвати слайди, ситуативні і тематичні малюнки та картини, кодограми, схеми, таблиці, роздавальний матеріал для парної та індивідуальної роботи, фонограми, діа-, кіно- та відеофільми. Правильне та доцільне її використання значно активізує роботу учнів на уроці. Найбільш широко застосовуються малюнки, аплікації, схеми, таблиці, роздавальний матеріал у вигляді фонограми різних типів. Старший ступінь є завершальним у процесі оволодіння учнями іншомовним мовленням. Рівень навичок та вмінь усної мови і писемного мовлення, досягнутий на середньому ступені, має бути підтриманий. Велика увага на старшому ступені навчання приділяється усному мовленню, яке набуває якісно нового розвитку стосовно змістовності, більшої природності, вмотивованості та інформативності. Проте основна роль у процесі навчання іноземної мови на цьому ступені відводиться читанню. Тексти для читання мають бути складнішими у порівнянні з середнім ступенем. При навчанні читання формуються вміння читати суспільно-політичні тексти з метою одержання повної та основної інформації, а також уміння переглянути і вибрати необхідну статтю. Навчаючись письма, учні повинні оволодіти вмінням складати план, тези до усного повідомлення, писати анотацію та резюме прочитаного, складати реферат, а також робити письмові повідомлення в межах вимог до монологічного мовлення у 5-11 класах [9; 10].

На старшому ступені завершується формування активного словника школяра та продовжується робота з формування рецептивного словника. Програма передбачає рецептивне засвоєння певної кількості лексичних одиниць. Граматичний матеріал, призначений для вивчення в 10-11 класах засвоюється тільки до рівня розпізнавання та розуміння при читанні; в 11 класі має місце систематизація граматичного матеріалу, що вивчався у 5-11 класах.

Специфіка середнього ступеня навчання іноземної мови визначається також віковими характеристиками учнів, урахування яких має велике значення для досягнення цілей, передбачених програмою для 7-9 класів. Оскільки в учнів з

особливою силою проявляється прагнення до самоствердження, самовираження, до можливості відстоювати свої погляди та переконання, то саме комунікативна спрямованість навчання іноземної мови і створення сприятливого психологічного клімату для спілкування з тими факторами, які на цьому ступені мають особливу значущість. У зв'язку з цим дуже важливо відбирати для уроків такий матеріал, що носить проблемний характер, стимулює обмін думками, спонукає до роздумів.

Різноманітність інтересів, формування профорієнтації роблять необхідним подальше посилення індивідуалізації навчання іноземної мови. Підвищення ж почуття відповідальності, свідомого ставлення до навчання відкриває великі можливості для організації самостійної роботи, для стимулювання потреби у самоосвіті.

Самостійна робота над мовою повинна готувати учнів до самостійного «доучування» та удосконалення володіння іноземною мовою, а саме: розвивати вміння працювати з довідковою літературою, іноземним текстом, технічними засобами. Отже, на старшому ступені стає ще більш актуальним поєднання індивідуальної, парної та групової роботи, де вчитель виступає у ролі партнера, організатора, режисера, сценариста [10; 8].

Як відмічають психологи, старшокласникам властиве переважно довільне запам'ятовування, яке є ефективним у тому випадку, якщо вони усвідомлюють, навіщо необхідно запам'ятовувати той чи інший матеріал. Для старшокласників є характерним більш високий рівень комунікативного розвитку: вони досконаліше володіють морфологічними та синтаксичними аспектами мовлення, зв'язністю, логічністю та послідовністю висловування. У мовленні старшокласників проявляються вміння аналізувати, робити висновки, прогнозувати. Усі ці особливості необхідно враховувати у процесі навчання іноземної мови.

«Вивчити іноземну мову - означає стати вдвічі багатшим», писав О. І. Герцен. Здавна знання іноземних мов високо цінувалося в житті суспільства. Володіння кількома мовами розширює кругозір, підвищує ефективність інтелектуальної праці, збагачує духовний світ людини поглиблює знання рідної мови. Мова людини - складова її діяльності. Користуючись мовою як засобом

пізнання і спілкування, людина говорить, слухає, пише. Дійсно, сказати, що людина оволоділа мовою, можна лише тоді, коли вона успішно користується нею у спонтанному мовленні з іншими людьми. У середній школі закладаються основи практичного володіння іноземною мовою, а подальше її засвоєння відбувається при навчанні у ЗВО або на спеціальних курсах, або самостійно. Основна мета шкільного курсу вбачається в тому, що сформувати комунікативну і соціокультурну компетенцію старших учнів, розвинути їхню здатність використовувати англійську мову як інструмент спілкування у діалозі культур. Учні мають бути ознайомлені з особливостями життя та побуту народів країн англомовного світу, з духовною спадщиною України, її внеском у світову культуру, сучасним життям українців. Необхідно також формувати навчальні вміння учнів. Як відомо, вивчення англійської мови вимагає старанності та неабиякого терпіння. Психологи доводять, що знання, отримані без зацікавленості, не підкріплені позитивними емоціями, не є корисними. Це - пасивний вантаж, який обтяжує пам'ять учнів. Тому зацікавити учнів і залучити їх до творчої співпраці на гуманно-особистісних засадах є першочерговою метою вчителя. Можна надсилати один одному телеграми. Для цього клас поділяється на дві команди. Учитель пише на дошці для кожної з команд по одному довгому слову і запрошує учасників «надіслати телеграму», тобто сказати це слово по буквах. Спочатку це робить одна команда (за жеребкуванням), потім інша. Якщо хтось із учнів помиляється, його команда втрачає один бал.

Із задоволенням учні середньої школи «виросшують» абеткові дерева. На дошці вчитель малює два дерева. Залишає на кожній гілці місце для «плодів» — літер, які напишуть учні. Викликає по одному гравцю з кожної команди і називає літери. Учні швидко пишуть їх кожен на своєму дереві. Якщо учень помиляється, команда втрачає бал. Відомою є гра «Відгадай слово». На дошці вчитель малює стільки квадратиків, скільки літер у задуманому слові. Учні по черзі ставлять питання про літери, з яких складається це слово, наприклад: «Is there I in it?»

«Is there K in it?» Якщо букву угадано, ведучий (вчитель або добре встигаючий учень) записує її у відповідному квадратикі. Ігри можуть бути

використані для формування та розвитку будь-яких навичок і вмінь на всіх рівнях навчання на будь-якій стадії уроку. Якщо діти заінтриговані, здивовані, радісні, переживають почуття співпраці, творчості, вони більш чітко і яскраво запам'ятовують отриману інформацію, а саме необхідну лексику та граматичні конструкції. Це означає, що для кожного вчителя, не залежно від віку учнів, котрі вивчають іноземну мову, ігри є основним засобом навчання. Бо гра впливає на психічний розвиток дитини, сприяючи виникненню класифікуючого сприйняття, становленню невимушеної уваги і пам'яті, розвитку мови, вмінь спілкування інтелектуальному росту. Це – особливо організоване заняття, що вимагає напруги емоційних та розумових сил. Вона завжди передбачає прийняття рішення – як вчинити, що сказати, як виграти? Бажання розв'язати ці питання загострює розумову діяльність тих, хто грає. У грі всі рівні. Вона доступна навіть слабким учням. Більше того, слабкий з мовної підготовки учень може стати першим у грі: винахідливість і кмітливість тут часом виявляються більш важливим, ніж знання предмету. Почуття рівності, атмосфера захопленості й радості, відчуття підсильності завдань – все це дає можливість дітям побороти сором'язливість, яка заважає вживати в розмові іноземну мову, і благотворно позначається на результатах навчання. Непомітно засвоюється мовний матеріал, а разом з тим виникає почуття задоволення [11; 62].

4. Комплекс вправ для формування лексичної компетенції.

Формування лексичної компетенції відбувається поступово, вправи та методи, які використовуються відрізняються залежно від етапу навчання лексики. На підготовчому етапі вчителю треба проаналізувати відібраний матеріал щодо соціокультурного компоненту та узгодити послідовність його використання на уроці відповідно до етапів формування лінгвістичної компетенції. На етапі семантизації лексичного матеріалу соціокультурного змісту потрібно активізувати фонові знання учнів, їхній досвід з метою успішного засвоєння форми та значення лексичних одиниць соціокультурного змісту [4; 7].

Зразками вправ тут можуть бути такі завдання:

pair up and define...;

group up and discuss...;

work with pictures and match them with the word...;

look at the pictures and name the words...;

work in small groups and identify...;

give your pros and cons...; [2, 24]

Завдання для кращого засвоєння правопису слова також може бути: put the mixed letters into the write order, read the words...;

На етапі семантизації, ефективний спосіб засвоєння лексичних одиниць може бути використання римівки, де певне слово, яке потрібно вивчити повторюється декілька разів і його можна замінити на інше. Розраховано на молодших школярів. Наприклад: «1 book, 2 books, 3 books, 4.5 books, 6 books, 7 books more! 8 books, 9 books, and then 10, now let's say the rhyme again». Сучасні підручники, та технічні можливості дозволяють використовувати різноманітні прийоми ознайомлення з словами. Яскраві картинки, малюнки до відповідних слів звертають увагу, краще запам'ятовуються. Популярний метод «Words in families» до певної теми наприклад: одяг, тварини, частини тіла, тварини. Часто учні нервують перевіркою слів. Щоб уникнути такого стресу пропонується взаємоперевірка в парах. Учні виходять до дошки, одному дається аркуш паперу з українським перекладом слів, другому - нічого. Таким чином 1-й учень перевіряє 2-го, потім можливий обмін.

Етап рецептивно-репродуктивного тренування передбачає створення стереотипів вживання лексики соціокультурного змісту на рівні фрази. Тому треба добирати такі вправи, що сприяють автоматизації лексичних навичок, наприклад:

listen and cross out the odd words in the group of words;

listen and choose the definition of the words;

listen and group up the words with their synonyms/antonyms;

fill in the chain (crossword);

complete the sentences;
fill in the blanks with the new words;
look at the picture and write the names next to the numbers;
match the part of the body with the item of clothing;
fill in the table;

Засвоєння лексики іноземної мови повинне мати не стільки теоретичний, скільки практичний характер, тому вчителі повинні прагнути розвинути в учнів не лише механізм знання, а й механізм володіння, розуміння [1, 20].

На етапі комунікативної практики, метою якої є самостійне вживання лінгвістичного матеріалу в усіх видах мовленнєвої діяльності, доцільно використовувати такі вправи, як:

pair up and comment on;
match the dates and events and comment on them;
look at the picture and imagine;
prepare an advertisement/article for the school newspaper;
find out more information about;
compose a dialogue with the following words;
write an article for the school newspaper;

На даному етапі наочність посідає не останнє місце. Наприклад використання фраз кліше та таблиць по темі застосовують при складанні діалогів, та в монологічному мовленні [2, 21].

Отже, лексичні вправи повинні бути спрямовані на усвідомлення лексичних одиниць, сприяти логічному мисленню, формувати мовленнєві уміння та навички, відповідати характеру навчального матеріалу, нести виховний характер.

Уроки англійської мови для учнів 6-х класів. Урок 1 «Розкажи мені про свій дім».

Vocabulary Skills

Revision of Vocabulary

Vocabulary A

Revise the vocabulary box. Click on the links

<https://www.englishactivities.net/englishvocabulary?topic=Home%20-%20rooms%20in%20the%20house&level=primary>

Ex. 1 T: Look at the photos. Which room would you most like to visit?

P: I'd like to visit the...

bedroom

kitchen

dining room

living room

bathroom

toilet

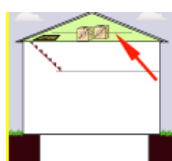
playroom

hall

basement

attic

Ex. 2

Underline the things you can see on the photos.

Things in the house

- kitchen cooker cupboard fridge oven sink top;
- bedroom bed bedside table chair wardrobe;
- bathroom bath bidet shower toilet washbasin;
- living room armchair coffee table fireplace sofa;

- different rooms ceiling curtains desk floor lamp mirror rug switch table wall.

https://drive.google.com/open?id=12FrdP92yuZRL79_ufDyt3cakCd3jzIFh

Ex. 3 Choose the odd one out

1. cooker sink bookcase tap;
2. armchair toilet rug coffee table;
3. chair bed washing machine wardrobe;
4. shower bath washbasin sofa;
5. wall switch floor ceiling;
6. bedroom bathroom mirror kitchen.

Ex. 4 Complete the words from the descriptions

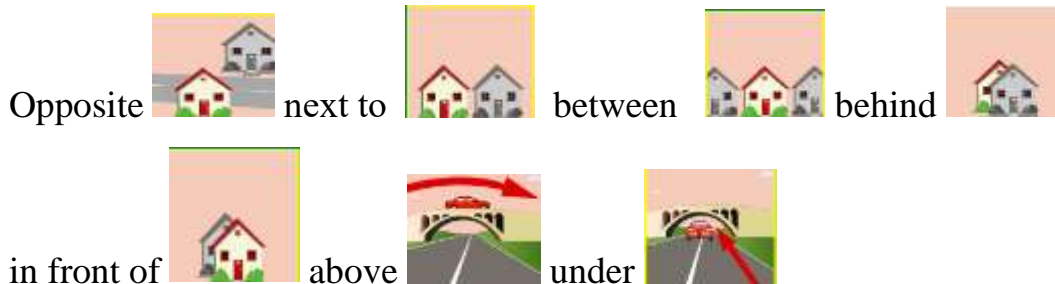
1. You wash yourself in here: shower
2. You put dirty clothes in this: w _ _ _ _ _ m _ _ _ _ _
3. You turn this to give water: t _ _
4. You put books in this: b _ _ _ _ _ _ _ _
5. You keep packets of food in this: c _ _ _ _ _ _ _
6. You look in this to see your face m _ _ _ _ _

Vocabulary B

Revise the vocabulary box. Click on the link

<https://www.englishactivities.net/englishvocabulary?topic=Go%20%20where?&level=primary>

Prepositions of Places

Ex. 5 Choose A, B or C to complete the sentences.

0 The lamp is ____ the big sofa.

A next to B on C under

1 The coffee table is ____ the rug.

A next to B behind C on

2 The ____ is under the picture.

A armchair B plant C fireplace

3 The big sofa is ____ the fireplace.

A near B opposite C between

4 The ____ are in front of the window.

A curtains B books C sofas

5 The window is ____ the big sofa.

A opposite B behind C on

6 The ____ is in the middle, under the coffee table.

A plant B lamp C rug

7 The ____ is between the TV and the fireplace.

A coffee table B small sofa C lamp

Ex. 6 Choose the answer. Circle the correct preposition of place

1. My dad is in the kitchen. on/in/behind

2. Our cat likes sleeping with me _____ the bed. between /on/ in front of

3. I am waiting for my friend _____ her house. in front of /under/ on

4. We are playing the game – I am hiding _____ the door! on / under
/behind

5. I like sitting _____ my mum and my dad on the sofa. under/in/ between

6. My teddy is _____ my doll. next to/between/in

Ex. 7 Word Search Things in the House

<https://thewordsearch.com/puzzle/621537/things-in-the-house/>

Урок 2 «Мої хатні обов'язки»

Ex. 1 What was your first job you did to help in the house when you were a child?

Kids and housework – your letters

Toby (4) tries very hard. He sets the table slowly and carefully with a smile on his face. The only problem is that he usually gets it wrong. But he does one thing perfectly. He takes the rubbish out so well.

Suzy (13) tidies her room regularly. She does it ones a year if she needs to or not. She makes her bed really quickly but she does it so badly. She loads the dishwasher every night but she does it noisily and often wakes up the baby!

Jenny, York

Ex. 2 Word Friends. Read the text above and complete the Word Friends. Then listen and check. Click on the link.

https://drive.google.com/open?id=1-qjaQoq9GiImco8_6wn9tld0gfLGIFTC

1 [make your bed](#) 2 _____ the rubbish out 3 _____ your room

4 _____ /clear the table 5 _____ the dishwasher/washing machine do the shopping/cooking/ironing wash/dry the dishes vacuum/sweep the floor

Ex.3 Say what housework from Exercise 2 you do or don't do

[I take the rubbish out but I don't do the ironing.](#)

Ex. 4 Read the text again. Say how the two children do their homework

[Suzy makes her bed quickly.](#)

Ex. 5 **Word Friends** Choose the correct option

1. I didn't take / make my bed this morning.
2. On Saturdays I sweep / tidy the floor to help my mum.
3. We usually do / make the shopping on Friday evenings.
4. Can you sweep / empty the dishwasher, please?
5. My sister never washes / tides her room.
6. Dad made / took the rubbish out after dinner.

Grammar presentation and practice

Study the grammar box. Watch a video on You tube. Click on the link.

<https://www.youtube.com/watch?v=RBMJvFMdtec>

Adverbs of Manner

We use adjectives with nouns and adverbs with verbs.

- We can add **-ly** to most adjectives to make an adverb:

She is quiet. She speaks **quietly**.

- With adjectives ending with **-y**, we add **-ly**:

The rain is heavy. It's raining **heavily**.

- Irregular adverbs look the same as adjectives:

hard, fast, right, wrong, early, late, high, last, best, wide

He's a **fast** runner. He runs **fast**.

- The adverb for **good** is **well**.

We use very, really and so before adjectives and adverbs.

She is **very** slow.

Children learn **really** quickly.

She wakes up **so** slowly.

Ex.1 Write the adverbs of these adjectives.

0. quick – quickly

1. careful - _____

2. happy - _____

3. fast - _____

4. right - _____
5. early - _____
6. perfect - _____
7. noisy - _____
8. good - _____

Ex.2 Complete the sentences with adverbs from the adjectives in brackets. Say if the sentences are true for you.

1. I make my bed really **badly**. (bad)
2. My dad doesn't cook very _____. (good)
3. I load the dishwasher very _____. (careful)
4. I tidy my room so _____. (fast)
5. I never arrive _____. (late)
6. I like getting up _____. (early)
7. My parents do the shopping _____. (slowly)
8. My grandfather eats very _____. (noisy)

I don't make my bed badly. I make it very well.

Ex.3 Choose the correct option

1. I usually eat my breakfast very quick / quickly.
2. My young sister is a very happy / happily little girl.
3. Jack waved to me cheerful / cheerfully when I saw him this morning.
4. The man shouted at the dog angry / angrily.
5. The students chatted noisy / noisily while they waited for the teacher.
6. Paul is a really bad / badly tennis player and no one wants to play with him.

Ex.4 Use the adjectives in the box to make adverbs to complete the sentences below.

quick	bad	wrong	hard
regular	late	slow	angry

- 0 I ran home quickly when it started raining.
- 1 Matt worked very _____ and passed all his exams.

- 2 Andrei did very _____ in the Maths test today.
- 3 Annabel got up very _____ today because her alarm didn't work.
- 4 The neighbours shouted at us _____ because we made so much noise.
- 5 Hans doesn't use a computer much so he can only type really _____ – about ten words a minute!
- 6 Dana and Julia visit their grandparents _____ – about once or twice a month.
- 7 Nikola did her Maths homework but she answered every question – her teacher was very angry!

Ex.5 Match the parts of the sentences

1. c Jack spoke so quietly that
 2. _ The party was so noisy that
 3. _ Mike drove so fast that
 4. _ Tom's results were so good that
 5. _ Dave ran so slowly that
- a Leo's neighbor complained.
 - b he was last in the race.
 - c the teacher didn't hear him.
 - d he was tired by lunchtime.
 - e he arrived very early.
 - f his parents gave him a present.

Ex.6 Complete the text with one word in each gap. Listen and check. Click on the link.

https://drive.google.com/open?id=1IRbbYqlwo1jj-UmI3Z6w9mZzi_vj7M87

My mum works 1 hard and she's always 2 _____ tired when she gets home. So we all help 3 _____ the housework. My brother Tom usually 4 _____ the shopping. He can drive so he does it very 5 _____ - in under an hour. My sister Bea is the cook because she cooks really 6 _____.

I set and 7 _____ the table and I vacuum the 8 _____ every Sunday. I take the rubbish 9 _____ too. But I don't 10 _____ the dishwasher anymore because Bea says I don't do it very well.

Ex.7 Write a paragraph about who does the housework on your family and how well they do it. Use the text in exercise 6 to help you.

My parents usually do the cooking. My dad cooks really...

Ex.8 Word Search Household Chores

https://www.educaplay.com/learning-resources/2924574-household_chores.html

Урок 3 «Опиши свою кімнату»

Reading and Vocabulary

Ex.1 Answer the questions. Then say your favourite film or book about ghosts.

- Do you believe in ghosts?
- Do you enjoy ghost stories?

Ex.2 For questions 1–7, read the text and decide if the statements about the article are TRUE, FALSE or DOESN'T SAY. Put a cross (X) in the correct column in the table [9, 10].

A Ghost Story. My grandparents had a little holiday place, which they always stayed in for a few weeks in the summer. We sometimes spent some time with them after we finished school. It was on an island, and the only way to and from the island was by boat.

One night, when my grandparents were already in bed, I heard a strange noise coming from outside, like an animal that was in great pain. I was too frightened to go outside and look, but the next day I told my grandad. He just laughed loudly and

said, ‘Laura, it was probably a bear.’ I knew it wasn’t! I looked outside, but didn’t find anything unusual.

The next night, I heard the same thing, but this time it sounded much more human! I switched on the bedroom light, went downstairs and looked out of the windows, but I couldn’t see anything. I had to go outside if I wanted to see what the noise was. I opened the door slowly – I was so frightened! I could only see a little bit of the lake with the light from the window. It was cloudy that night, covering the moon. The noise was very loud now, and suddenly a boat sailed slowly through the light then back into the dark. I screamed, because sitting on the boat was a teenage boy, his mouth wide open as he shouted, his empty eyes looking straight at me.

My grandma found me lying on the floor outside the bedroom. It was difficult for me to talk, but I told her about the boat and the boy. ‘That was your dad’s big brother,’ she said quietly. ‘He went out on our boat one day and never came back. He was only fifteen when he died.

	TRUE	FALSE	DOESN'T SAY
1 The story happened during a holiday.			
2 Laura was on her own in the bedroom.			
3 Laura’s grandad saw a bear near the house.			
4 Laura’s grandmother heard the strange noises too.			
5 The moon helped Laura to see the lake.			
6 Laura went back to bed after seeing the ghost.			
7 The ghost was Laura’s uncle.			

Adjectives to describe a house. Opposites

Ex.3 Study the vocabulary box. Listen and repeat. Click on the link.

<https://drive.google.com/open?id=1iyTIYEaXnltfIOUHK678SuPAnbONTQ8K>

bright – dark

wide – narrow

tidy – messy

small – large

modern – old-fashioned

uncomfortable – cosy

Ex.4 Complete the questions with the opposites of the underlined words. Ask and answer the questions.

1. Is your bedroom messy or tidy?
2. Are the corridors in in your school narrow or _____?
3. Is your kitchen dark or _____?
4. Is your living room cosy or _____?
5. Do you prefer modern or _____ buildings?
6. Do you live in a _____ or big town?
7. What's on the wall above your bed? And what do you keep _____ your bed?

Ex.5 Complete the description of the house in the story with words from vocabulary box.

My gran's house isn't 1 modern like ours, it's really 2 _____. I'm writing this in front of the fire in the living room, it's 3 _____. The house is very 4 _____ - there are ten bedrooms. It's really 5 _____ because the curtains are always closed. The corridors are 6 _____ - you can touch both walls at the same time. Upstairs there is a 7 _____ attic full of old furniture.

Ex.6 Use the vocabulary box to describe your school or bedroom.

I think our school is very...

There is/are...

Grammar presentation and practice

Study the grammar box. Watch a video on You tube. Click on the link.

<https://www.youtube.com/watch?v=N-4CRUEIcIc&t=42s>

Ex.1 Complete the dialogue by choosing the correct form of *can*, *have to* or *must*.

Ali: I'm so pleased you ⁰ **can** / *have to* come to my house tonight, Ben.

Ben: Yes, but I ¹ *can't* / *don't have to* stay too late. My parents say that I ² *can* / *have to* be back home by 9.30.

Ali: That's OK. It gives us lots of time to play games or watch TV. My parents aren't very strict. They say I ³ *mustn't* / *don't have to* take food to my bedroom, but I ⁴ *can't* / *don't have to* tell them what program I'm watching or which game I'm playing. You ⁵ *can* / *have to* choose what to play if you like.

Ben: Thanks. My dad says he ⁶ *has to* / *doesn't have to* check all of my games and tells me to stop playing after 20 minutes – it's really boring!

Ali: And ⁷ *do you have to* / *can you* show him all your films too?

Ex.2 Complete the sentences using *can*, *can't*, *have to*, *has to*, *don't have to*, *doesn't have to* or *mustn't*. Use each option only once.

0. I can go to bed late tonight – it's the weekend!

1. I _____ have my own Facebook page – I'm too young.

2. Juan's mum says he _____ go to bed now – it's really late!

3. You _____ drop litter – it's against the law.

4. Claire and Toni _____ catch the bus – they have enough money.

5. Do you really _____ leave now? It's still quite early.

6. Piotr _____ buy a ticket for the concert – he's already got one.

7. Are you sure that we _____ tell your mum and dad we're going to be late? They might get worried.

Ex.3 Rewrite the sentences using the correct form of the modal verbs *can*, *have to* or *must*.

0. It's necessary for me to go to bed now.

I have to go to bed now.

1. It's necessary for Mark to go to bed early.

Mark _____

2. Don't put your drink next to the computer!

You _____

3. It's OK for Hannah to go out tonight.

Hannah _____

4. Don't talk when you go to the cinema!

You _____

5. It's OK for Vanda to chat with friends in her bedroom.

Vanda _____

6. Is it necessary for Petra to cook the dinner?

7. It isn't necessary for Colin to go to school today.

8. Is it OK for Ian to buy a new computer game today?

Ex.4 Complete the sentences to make them true for you.

How strict are your parents?

1. I **can** stay up late at weekends.

2. I _____ go to bed at _____ o'clock during the week.

3. I _____ get up early at weekends.

4. I _____ eat with my family on weekends.

5. I _____ go online before I do my homework.

6. I _____ do my homework before I watch TV.

7. I _____ wear any clothes I like.

8. I _____ phone home when I stay out late.

9. I _____ ask my parents for permission to invite friends to my house.

Ex.5 Look at pictures of people in different situations and make sentences about them using the words written on the cards.

Англійська мова для учнів 11-х класів спеціалізованих шкіл. «Shopping and money. Vocabulary» .

I can talk about shopping and money

Activity 1

SHOW WHAT YOU KNOW

1 Put the list of shops in order from 1 (= I go in here a lot) to 12 (= I never go in here). Add any other shops you go to.

baker's ☐	bookshop ☐	butcher's ☐	chemist's ☐
charity shop ☐	department store ☐	florist's ☐	
greengrocer's ☐	hardware store ☐	jeweller's ☐	
newsagent's ☐	pet shop ☐		

Activity 2. Think about your three favourite shops and say why you like them.

Activity 3

Read the article again and match comments a–g with places 1–4. Which comments do you agree with?

- a 'I had my first fish pedicure and I didn't have to **pay through the nose** for it. It only cost £10.'
- b 'This place is for people who **have money to burn**. It's ridiculous to pay for something you can get out of a tap for free! They're **ripping people off!**'
- c 'I don't understand this craze for vintage fashion. They're making a fortune out of old rubbish!'
- d 'This sounds disgusting! Anyway, I'm **broke**, so I'm not **forking out** £10 to have my skin eaten by fish!'
- e 'They've uncovered a **niche market** – clearly it's for affluent, health-conscious New Yorkers who are not struggling to **make ends meet**.'
- f 'These clothes are great **value for money** – they don't **cost an arm and a leg** and they're fun.'
- g 'I can't imagine anything worse – having to send my coffee back because it's got cat hairs in it!'

Activity 4

Read the article. Where would you go?

- a improve your skin?
- b take sewing lessons?
- c stroke a pet?
- d buy something that is very healthy?

COOL PLACES

A recent survey suggests that young people have lost interest in shopping malls, finding the shops overpriced and boring. Instead, they don't mind **shopping around** for new, fun and exciting shopping experiences. Here are a few of the trendy and quirky shops and cafés that have opened around the world, hoping to attract young customers.

1 CAT CAFÉ, Tokyo
Japanese people love animals, but pets are often forbidden by landlords. The solution: cafés where customers pay an hourly fee to hang out in a room full of cats. In Cat Café more than a dozen cats of all shapes, sizes and colours sit on the counter and curl up on customers' laps. Cat Café is a chain of cafés in Japan; there are about forty branches in Tokyo alone.

30

2 DR FISH SPA, Istanbul
When your feet are tired from all that shopping, how about treating yourself to a fish pedicure? You sit with your feet in a tankful of Garra Rufa fish, often called 'doctor fish'. The tiny fish nibble away the dry skin from your feet, leaving your skin soft and healthy. You'll pay £10 for fifteen minutes but some places will **knock a few pounds off** the price if you bring one or two friends. We don't recommend it if you're ticklish!

45

TO HANG OUT IN TOWN

3 JUNK SHOP UK, Manchester
Junk Shop UK is the place to **snap up** a bargain from a range of vintage jewellery and sustainable fashion. This unusual boutique was set up to fill a gap in the market for fun, original and, most importantly, affordable clothes. They don't only sell one-off vintage pieces, but have recently **brought out** their own labels. You can also sign up for dressmaking courses, which don't cost a fortune.

50

4 MOLECULE WATER CAFÉ, New York
The range of products on sale in this fashionable New York café is somewhat limited: the only drink customers will be sipping here is filtered tap water costing \$2.50 a bottle. Molecule Water Café claims to filter water to its purest form before selling it to customers. To keep costs down, you can fill up your own bottle for a **discounted price**, and then you can **splash out on** some extras like vitamin A, electrolytes, calcium and magnesium.

55

Activity 5

Complete WORD STORE 4A with the base form of the phrasal verbs in red in the article and exercise 3. Then listen, check and repeat.

WORD STORE 4A

Phrasal verbs – shopping and money

- 1 **bring** sth **out** = release/launch/start selling sth (i.e. a new product)
- 2 **f**_____ **o**_____ (£10) = (informal) spend money on sth (usually when you don't want to)
- 3 **k**_____ (£10) **o**_____ = (informal) reduce the price
- 4 **r**_____ sb **o**_____ = (informal) cheat sb by charging too much
- 5 **s**_____ **a**_____ = consider several possibilities before you choose sth you want
- 6 **s**_____ sth **u**_____ = buy sth as soon as it becomes available
- 7 **s**_____ **o**_____ **o**_____ sth = spend a lot of money, especially on nice things for yourself

https://drive.google.com/file/d/11skbEfe6ixEP7-PK5XMIi_uzx_HEZLbs/view?usp=sharing

Activity 6

Complete WORD STORE 4B with the underlined idioms in Exercise 3. Then listen, check and repeat. Do you have similar idioms in your language?

WORD STORE 4B

Money idioms

- 1 be broke = have no money
- 2 _____ = cost a lot of money
- 3 _____ = have so much money that you don't notice what you spend
- 4 _____ = have just enough money to buy the things you need
- 5 _____ = pay too much money for sth

<https://drive.google.com/file/d/1HSVdfvxlCdSRegp55ClRbSPQNDBB4zeX/view?usp=sharing>

Activity 6

1 Complete the words in the sentences.

- 1 They run a whole c _ _ _ n of clothes shops.
- 2 They're now selling everything at d _ _ c _ _ _ _ _ d prices.
- 3 I'm not paying that much money – it's o _ _ rp _ _ _ _ d!
- 4 I need to go to the p _ _ s _ _ p to buy some cat food.
- 5 They charge an h _ _ _ _ y fee for the treatment – it costs £20 for 60 minutes.
- 6 A lot of designer clothes cost an a _ _ and a leg!
- 7 A lot of shoppers were there early to s _ _ p up the bargains!
- 8 Are you going to s _ _ n up for the course?
- 9 You paid far too much – I think you got r _ _ _ _ d off!
- 10 He spent how much? He must have money to b _ _ _ !

Activity 7

2 Complete the sentences with the words in the box. There are two words you don't need.

antiques auction bid boot clutter flea stall

- 1 I decided to _____ for a bike online.
- 2 There are some great clothes on that _____ over there.
- 3 You can sometimes find some real bargains at the _____ house.
- 4 I decided to get rid of a lot of my domestic _____.
- 5 I love shopping at car _____ sales!

Activity 8

1 Choose the correct words to complete the sentences.

- 1 In the evenings we usually hang *out / up* on the terrace.
- 2 The company brought *up / out* a new line of body care products last year.
- 3 He splashed out *into / on* a fancy dinner on Valentine's Day.
- 4 Mum wasn't thrilled with the idea but in the end she forked *out / away* the money.

Activity 9

Complete the sentences with the words in the box. There is one extra word.

consumer fork make market
snap value withdraw

- 1 You must be quick if you want to _____ up a bargain during the sale. The best items disappear in no time.
- 2 I think that our brand new car is good _____ for money. It's very economical.
- 3 It's difficult to _____ ends meet when you only work part-time.
- 4 You must be joking! Why should I _____ out £20 on something that I don't really like?
- 5 The prices of most _____ goods have risen recently.
- 6 A bank clerk explained to me how to _____ money from a cash machine using PayPal.

Activity 10

Complete the google test to check your knowledge.

Click the link.

<https://forms.gle/ksnVoYJD6PFsuNsw7>

«Grammar. Question tags and reply questions»

I can use question tags and reply questions

Activity 1

Listen to a conversation between Laura and her mum and answer the question:

What is Laura's mum concerned about?

Click the link to listen and check.

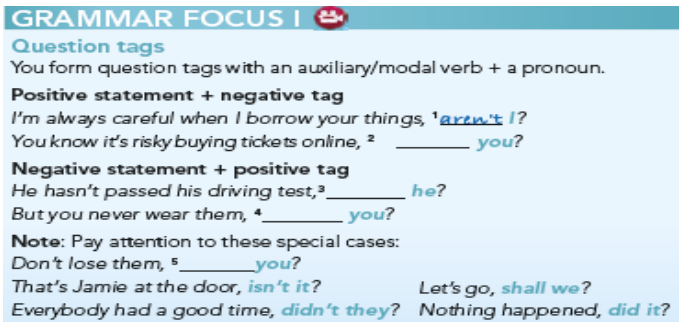
<https://drive.google.com/file/d/1XEAdbEt3E6kJDEqpV3YAmBQRrLtM1YOO/view?usp=sharing>

Activity 2

Read Grammar Focus I and complete the examples from the conversation with auxiliary verbs. Then listen again and check.

Click the link to listen and check.

<https://drive.google.com/file/d/1XEAdbEt3E6kJDEqpV3YAmBQRrLtM1YOO/view?usp=sharing>

GRAMMAR FOCUS I

Question tags
You form question tags with an auxiliary/modal verb + a pronoun.

Positive statement + negative tag
I'm always careful when I borrow your things, ¹ aren't I?
You know it's risky buying tickets online, ² _____ you?

Negative statement + positive tag
He hasn't passed his driving test, ³ _____ he?
But you never wear them, ⁴ _____ you?

Note: Pay attention to these special cases:
Don't lose them, ⁵ _____ you?
That's Jamie at the door, *isn't it*? Let's go, *shall we*?
Everybody had a good time, *didn't they*? Nothing happened, *did it*?

Activity 3

Complete the conversation between Laura and Jamie with appropriate question tags. Then listen and check. Answer the question:

What is Laura's mum concerned about?

Laura: This is the place he told you to meet him, ¹isn't it ?
 Jamie: Yes, it is. He said he'd be waiting at the main entrance.
 Laura: Did he? So why are we waiting at the staff entrance?
 Jamie: Oh no, you're right! Come on, we'd better hurry.
 Laura: Let's call him, ²_____ ? I'm sure he'll wait ten minutes.
 You took his phone number, ³_____ ?
 Jamie: No, but he's got mine. If he's wondering where we are, he'll call me, ⁴_____ ?
 Laura: Yes – I suppose he wants his cash. Don't lose it, ⁵_____ ?
 Jamie: What cash?
 Laura: For the tickets! You haven't paid him yet, ⁶_____ ?
 Jamie: Yes, I have – I transferred the money to his account online.
 Laura: Did you? Hey, that's him over there, ⁷_____ ?
 Jamie: Is it? How do you know?
 Laura: He's holding up a piece of paper with your name on it.

Click the link to listen and check.

<https://drive.google.com/file/d/1xnH9I4BjviZsOAxOtoBn73KEWYzw4DX1/view?usp=sharing>

Activity 4

Complete some things Jamie said at the concert with question tags. Then listen, check and answer the questions.

- 1 We can go in now, *can't we?* ↗
 - 2 There's a support band on first, _____?
 - 3 This is a great concert, _____ ?
 - 4 Beyoncé toured the UK last year, _____ ?
 - 5 Don't forget where we're sitting, _____ ?
 - 6 Excuse me, nobody's seen a silver earring, _____ ?
- Which tags have a rising intonation (↗) and show you expect the listener to answer your question?
 - Which tags have a falling intonation (↘) and show you expect the listener to agree with you?

Click the link to listen and check.

https://drive.google.com/file/d/1f_9i5KYdo1YOEbX7OTbUgGYZOLoZnWbg/view?usp=sharing

Activity 5

1 Complete the sentences with the question tags in the box. There are two question tags you don't need.

am I aren't I did it did they do we does it don't you have they is it isn't it shall we will you
--

- 1 I don't think this fridge is working properly, _____?
- 2 I'm being reasonable now, _____?
- 3 Nobody had anything against that, _____?
- 4 That's Susan over there, _____? The one with the balloons?
- 5 It didn't use to be so difficult, _____?
- 6 They haven't really done anything wrong, _____?
- 7 It doesn't sound like the right thing to do, _____?
- 8 I'm not going to get punished for this, _____?
- 9 Let's invite Julie and Nick, _____?
- 10 Don't forget to do the shopping, _____?

Activity 6

Read Grammar Focus II. Find three reply questions in the conversation in Exer3

GRAMMAR FOCUS II

Reply questions
You use reply questions to react to what somebody has said and to show interest. They usually have rising intonation.

Positive statement + positive reply question
'We're going to a concert.' 'Are you?' ↗

Negative statement + negative reply question
'Beyoncé hasn't played here before.' 'Hasn't she?' ↗

Activity 7

2 Complete the mini dialogues with the correct re questions.

- A:** I've never been to London.
B: _____? How come?
- A:** I'd like to adopt one of the dogs from the shelter.
B: _____? That's so sweet.
- A:** Nobody said a word about the whole thing.
B: _____? That's a relief!
- A:** Our worst nightmare has just become a reality.
B: _____? What do you mean?
- A:** I wasn't surprised when she failed the exam.
B: _____? I was really shocked!

Activity 8

Write true sentences about you. Respond with a replied question.

- I / need / a new phone
A: I don't need a new phone.
B: Don't you?
- my dad / give / me money for my last birthday
- I / go / shopping recently
- I / think / I'm a very lucky person
- my mum / usually / do / the shopping online
- I / have got / a credit card

Activity 9

You are going to write a conversation between a teenager and a parent.

- Think of a situation. Choose from the box or use your own ideas.

The teenager wants to:

form a band get a tongue piercing
give up a sport or a musical instrument
get more pocket money
go to a music festival
go abroad with friends
open a bank account

- Include at least five different question tags and/or reply questions in the conversation.
- Practise your conversation and then act it out.

Activity 10

Complete the sentences with question tags or reply questions.

- 1 You've forgotten to post my letters, _____?
- 2 Frank can lend you some money, he can't _____?
- 3 No matter what we do, nothing will change, _____?
- 4 Don't get lost, _____?
- 5 A: I'm not going to the theatre tomorrow.
B: Are you? _____?
- 6 A: My brother never buys anything online.
B: Does he? _____?
- 7 Everybody decided not to visit the museum, _____?

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Азимов Е. Г. Матеріали інтернету на уроках англійської мови. *Іноземні мови в школі*. 2001. №6. С. 19-21.
2. Барменкова О. І. Відеозаняття в системі навчання іноземної мови. *Іноземні мови в школі*. 1999. №3. С. 20-25.
3. Біболетова М. З. Мультимедійний засіб як компонент УМК «Enjoy English» для середньої школи. *Іноземні мови в школі*. 1999. №3. С. 95-98.
4. Вайсбурд М. Л., Пустосмехова Л. Н. Телепередача як опора для організації мовної гри на уроках іноземної мови. *Іноземні мови в школі*. 2002. №6. С. 6-10.
5. Верисокин Ю. І. Відеофільми як засіб мотивації школярів при навчанні іноземним мовам. *Іноземні мови в школі*. 2003. №5. С. 31-35.
6. Ганжара І. В. Досвід використання нових освітніх технологій при навчанні іноземній мові. *Іноземні мови в РГГУ*. Режим доступу: <http://www.rsuh.ru/article.html?id=3614#21>
7. Горчев А. Ю. Про деякі найважливіші умови ефективності використання ТСО. *Іноземні мови в школі*. 1984. №4. С. 44-48.
8. Егоров О. Комунікативна функція учбового заняття. *Вчитель*. 2001. №1. С. 52-54.
9. Елухина Н. В. Роль дискурса в міжкультурній комунікації і методика формування дискурсивної компетенції. *Іноземні мови в школі*. 2002. №3. С. 9-13.
10. Ільченко Е. Використання відеозапису на уроках англійської мови. *Перше вересня. Англійська мова*. 2003. №9. С.7-10.
11. Леонт'єва Т. П. Досвід і перспективи застосування відео в навчанні іноземним мовам. Нетрадиційні методи навчання іноземним мовам у вузі. Мінськ. 1995. С. 61-74.
12. Мамукина Г. І. Створення мультимедійного проекту на німецькій мові в середній школі. *Іноземні мови в школі*. 2001. №4. С. 40-42.
13. Мильруд Р. П., Максимова І. Р. Сучасні концептуальні принципи комунікативного навчання іноземній мові. *Іноземні мови в школі*. 2000. №4. С.19-14.
14. Мятова М. І. Використання відеофільмів при навчанні іноземної мови в середній школі. *Іноземні мови в школі*. 2006. №4. С. 31-39.
15. Настільна книга викладача іноземної мови. Е. А. Маслико. Мінськ. 1996. 298.
16. Практичний курс методики викладання іноземних мов. Андреасян І. М. Мінськ. 2009. 288с.